

1. Η ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ ΚΑΙ ΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΓΙΑ ΤΗ ΔΥΣΗ

Μέσο: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ημ. Έκδοσης: . . . 11/08/2024 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 11/08/2024

Σελίδα: 26

Innews ΑΕ - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

Η Μέση Ανατολή και οι κίνδυνοι για τη Δύση

Του **ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΚΑΡΑΤΡΑΝΤΟΥ**

Η πρόσφατη ανησυχία γενικευμένης κλιμάκωσης στη Μέση Ανατολή συνέπεσε με τους δέκα μήνες από την τρομοκρατική επίθεση της Χαμάς στο Ισραήλ και τον πόλεμο που ξεκίνησε το δεύτερο ως απάντηση σε αυτήν. Δεν είναι η πρώτη φορά που ο κίνδυνος κλιμάκωσης προκαλεί φόβο σε όλο τον κόσμο. Το ίδιο αίσθημα κυριάρχησε και τον Απρίλιο, αν και τελικά οι αμοιβαίες εναέριες επιθέσεις Ιράν και Ισραήλ ήταν περιορισμένες και δεν οδήγησαν στο να περάσει η μία ή η άλλη χώρα την κόκκινη γραμμή που είχε θέσει ο αντίπαλός της. Ωστόσο, αν πρέπει να βγάλουμε ένα πρώτο συμπέρασμα από αυτή την κατάσταση, είναι πως, όσο διαρκεί η σύγκρουση στη Μέση Ανατολή, τόσο θα υπάρχει και ο κίνδυνος μιας γενικευμένης περιφερειακής κλιμάκωσης. Σε αυτή την κατάσταση θα πρέπει να συνυπολογίσουμε και

τον πόλεμο στην Ουκρανία, που ξεκίνησε μετά την εισβολή της Ρωσίας και έχει πλέον ξεπεράσει τα δύο χρόνια διάρκειας. Αντίστοιχα και εκεί, ιδιαίτερα κατά τον πρώτο χρόνο, υπήρχε σημαντικό κίνδυνος περαιτέρω κλιμάκωσης, με εμπλοκή της Δύσης. Ενδεχόμενο που δεν έχει εξαλειφθεί ως πιθανότητα, όσο διαρκεί ο πόλεμος και υπάρχει, για παράδειγμα, η απειλή από τη Ρωσία για τη χρήση πυρηνικών όπλων.

Πέραν όμως του κινδύνου κλιμάκωσης, η Δύση αντιμετωπίζει και άλλες συνέπειες από αυτούς τους πολέμους και, κυρίως, από αυτόν της Μέσης Ανατολής, που πρέπει να συνυπολογίσουμε.

Το πρώτο πρόβλημα είναι αυτό της συνοχής και της ενιαίας στάσης. Αν στην περίπτωση της Ουκρανίας, με εξαίρεση την Ουγγαρία, και παρά την όποια κόπωση από τις επιπτώσεις, τό-

σο στις κοινωνίες όσο και στις ηγεσίες των χωρών, η συνοχή δεν κλονίστηκε, με τη σύγκρουση Ισραήλ - Παλαιστινίων η κατάσταση είναι διαφορετική. Είδαμε ήδη κράτη-μέλη της Ε.Ε. να αναγνωρίζουν παλαιστινιακό κράτος και να υπάρχει διαφοροποιημένη αντίδραση έναντι του Ισραήλ, με κάποιες χώρες να βάζουν και τις κυρώσεις εναντίον του στη συζήτηση. Προφανώς, μια επιθετική ενέργεια της Χεζμπολάχ ή του Ιράν εναντίον του Ισραήλ θα είχε άλλη αντιμετώπιση, ωστόσο, όσο διαρκεί ο πόλεμος, τόσο θα υπάρχει ο κίνδυνος περαιτέρω χαλάρωσης της συνοχής της Δύσης. Δεν πρέπει άλλωστε να ξεχνάμε και τις εκλογικές αναμετρήσεις, ιδίως αυτή στις ΗΠΑ, που μπορεί να αλλάξει τη δεδομένα, τόσο για τη Μέση Ανατολή όσο και για την Ουκρανία, ειδικά εάν υπάρξει εκλογή του Ντόναλντ Τράμπ.

Το δεύτερο ζήτημα είναι αυτό της ριζοσπαστικοποίησης μουσουλμανικού πληθυσμού στις χώρες της Δύσης, αλλά και όξυνσης της πόλωσης λόγω της στάσης που μπορεί να έχουν διάφορες, κυρίως ακροαριστερές και αναρχικές ομάδες, υποστηρίζοντας τους Παλαιστινίους. Οι εικόνες από τα επεισόδια στα πανεπιστήμια δυτικών χωρών και κυρίως των ΗΠΑ είναι ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα για τη δεύτερη περίπτωση. Ο μεγαλύτερος κίνδυνος πάντως προκύπτει από το πρώτο ενδεχόμενο, την πιθανή ριζοσπαστικοποίηση. Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι το Παλαιστινιακό διαχρονικά είχε λειτουργήσει ως ζήτημα ριζοσπαστικοποίησης μουσουλμάνων στη Δύση, καθώς αρκετές φορές είχε εργαλειωθεί από την προπαγάνδα τρομοκρατικών οργανώσεων. Σε αυτό το πλαίσιο μπορεί να αποτελέσει τη βάση παραπόνων

και αισθήματος αδικίας για τη στάση της Δύσης, που μπορεί να οδηγήσει πολίτες σε εξτρεμιστικά μονοπάτια.

Οι ισλαμιστικές τρομοκρατικές οργανώσεις είναι ο καταλύτης και για τον τρίτο κίνδυνο, που αφορά τις ίδιες. Δεν είναι τυχαίο πως από την πρώτη στιγμή, ακόμη και το ISIS έσπευσε να εκμεταλλευθεί την κατάσταση για να ενισχύει τη θέση και τη δράση του. Πέραν της ριζοσπαστικοποίησης που προκαλούν, αλλά και εκμεταλλεύονται οι τρομοκρατικές οργανώσεις, εξίσου σημαντικό είναι και το ενδεχόμενο να ενισχυθούν με τρομοκράτες από τις χώρες της περιοχής, αλλά και να διευρύνουν και την εδαφική τους παρουσία. Το ISIS, για παράδειγμα, ακολούθησε με επιτυχία αυτό τον δρόμο τόσο το 2003 όσο και το 2011. Αρα, λοιπόν, η πιθανή ενίσχυση των τρομοκρατικών οργανώσεων και η ριζοσπαστι-

κοποίηση μουσουλμανικών πληθυσμών μπορούν εκ των πραγμάτων να εντείνουν τον κίνδυνο από την ισλαμιστική τρομοκρατία για τη Δύση.

Μια τέταρτη συνισταμένη αφορά τις κυβερνήσεις και τα καθεστώτα των χωρών της Μέσης Ανατολής. Σε αρκετές περιπτώσεις, βλέπουμε πολίτες των χωρών αυτών να εκδηλώνουν τη δυσαρέσκεια τους, κυρίως με διαδηλώσεις στους δρόμους, γιατί οι κυβερνήσεις και οι ηγέτες τους δεν στηρίζουν τους Παλαιστινίους. Υπάρχει ο κίνδυνος αυτή η αντίδραση, αν ιδιαίτερα συνεχιστεί ή και χειρότερα κλιμακωθεί ο πόλεμος, να οδηγήσει σε διευρυμένες αναταραχές που θα έχουν επιπτώσεις και για την ευρωπαϊκή ασφάλεια.

Ο κ. Τριαντάφυλλος Καρατράντος είναι δρ Ευρωπαϊκής Ασφάλειας και Νέων Απειλών, κύριος ερευνητής του **ΕΥΑΜΕΠ**.